

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/130436,Upamietnienie-mieszkanow-Borownicy-pamiatkowa-tablica-informacyjna.html>
2021-02-27, 08:30

Upamiętnienie mieszkańców Borownicy pamiątkową tablicą informacyjną

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie upamiętnił mieszkańców Borownicy - ofiary ludobójstwa OUN-UPA tablicą informującą o zbrodniach na ludności polskiej z lat 1944-1945.

Wiosną 1944 r. w Borownicy -malowniczo położonej miejscowości na pogórzu przemysko - dynowskim zamieszkiwało 766 Polaków i 42 Ukraińców. Ponadto czasowo przebywały tam

rodziny polskie z sąsiedniej miejscowości Żohatyń, którym banderowcy kazali opuścić domostwa oraz inni uchodźcy z Wołynia. Dnia 12 lipca 1944 r. dwóch młodych Ukraińców zastrzeliło na plebani księdza Józefa Kopia, a wcześniej w lutym, banderowcy zamordowali czterech mężczyzn, mieszkańców Borownicy. W wyniku znacznego zagrożenia atakami UPA przyniesiono do wsi Borownica z sąsiedniego Żohatynia siedzibę gminy oraz posterunek MO. Na terenie miejscowości Borownica na przełomie 1944/1945 r. utworzony został oddział samoobrony, którego dowódcą został były partyzant z Wołynia Jan Kotwicki, ps. „Ślepy”. Oddział liczył około 80 osób.

Kierownictwo OUN „Chłodny Jar” na naradzie w Posadzie Rybotyckiej, odbytej w dniach od 13 do 15 kwietnia 1945 r. podjęło decyzję o napadzie i zniszczeniu dwóch miejscowości: Borownicy i Dylągowej. O ataku na nie zdecydowało położenie tych miejscowości, obie otoczone były przez wsie zamieszkałe przez ludność ukraińską, a ponadto ich położenie utrudniało przemieszczanie się band UPA z bazy wypadowej w Uluczu, gdzie często kwaterowała sotnia „Hromenki” Michajła Dudy. W napadzie miała wziąć również udział sotnia „Chrynia” Stepana Stebelskiego oraz miejscowy Oddział Ukraińskiej Samoobrony „Kuszczowych Widdiów”, składający się z chłopstwa ukraińskiego zwanego „czernią”. Napad zaplanowano na godzinę trzecią rano 20 kwietnia 1945 r. a dowódcą akcji został Michajło Duda, dowódca sotni „Hromenko”.

Około godz. 4 rano sotnia „Chrynia” ostrzelała pociskami zapalającymi i granatnikami przysiółek Czarny Potok, a po pokonaniu polskiej samoobrony przystąpiła do akcji palenia i niszczenia zabudowań ludzkich oraz mordowania mieszkańców. Następnie ok. 4.30, w czasie obfitych opadów deszczu, sotnia „Chrynia” atakuje w okolicach kościoła przysiółek Czechy, który był miejscem schronienia i obrony polskiej ludności. Banderowcy jednak nie zdołali pokonać polskich obrońców, którzy schronili się w kościele i na plebani.

W przysiółkach: Czarny Potok, Czechy i Zmuliska banderowcy spalili 100 zabudowań i zamordowali ponad 100 osób, w tym zidentyfikowano jedyne 62 mieszkańców Borowicy. Około godziny 6 rano z nieznanых powodów banderowcy wycofali się z Borownicy a w dniu następnym milicja i wojsko polskie ewakuowało pozostałych mieszkańców do Birczy, którzy dopiero w 1947 r. powrócili do miejsca swego zamieszkania.

Fot. Grzegorz Leszczyński - OBUWiM